

Στρατηγική Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων

2021- 2025

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγικό Σημείωμα	4
1. Το Έγκλημα της Εμπορίας Ανθρώπων	6
2. Η Εμπορία Ανθρώπων στην Ελλάδα	10
3. Εκτιμήσεις- Μελλοντικές Προκλήσεις	13
4. Νομικό Πλαίσιο	14
5. Η Στρατηγική 2021- 2025	16
5.1 Βασικές Αξίες	17
5.2 Στόχοι της Στρατηγικής	18
5.3 Πυλώνες Ανάπτυξης	19
5.3.1. Πρόληψη	20
5.3.2. Αντιμετώπιση	23
5.3.3. Προστασία	27
6. Επικαιροποίηση	29

Δημοσιεύουμε σήμερα την Στρατηγική του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Το κείμενο περιλαμβάνει το σχεδιασμό και τις προτεραιότητες του Υπουργείου και της Ελληνικής Αστυνομίας για την περίοδο 2021- 2025. Προδιαγράφει τις δράσεις που θα υλοποιηθούν τα επόμενα χρόνια ώστε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τη σύγχρονη μορφή δουλείας, την εμπορία ανθρώπων.

Κάθε χρόνο, σε όλο τον κόσμο, χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά πέφτουν στα χέρια των αδίστακτων διακινητών, των σύγχρονων δουλεμπόρων. Ζουν εφιαλτικές στιγμές, το χειρότερο πρόσωπο της εκμετάλλευσης. Σεξουαλική και εργασιακή εκμετάλλευση, σύγχρονη δουλεία και εμπορία οργάνων. Μορφές εγκλήματος, διαστάσεις εκμετάλλευσης που δεν μπορούμε να ανεχτούμε.

Η Στρατηγική είναι η δέσμευση μας για μηδενική ανοχή στη χειρότερη μορφή εγκλήματος, σε αυτή που ανάγει τον άνθρωπο σε αντικείμενο εκμετάλλευσης με σκοπό το κέρδος.

Είναι η πρώτη φορά που το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη εκπονεί δημόσια στρατηγική για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Με αυτό τον τρόπο δείχνουμε έμπρακτα τη δέσμευση μας στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση κάθε μορφής εγκλήματος και κυρίως αυτών που έχουν έντονο κοινωνικό αντίκτυπο.

Η Στρατηγική είναι πλήρως εναρμονισμένη με το πλαίσιο των διεθνών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων και με τις αρχές και τη φιλοσοφία της νέας Στρατηγικής της Ε.Ε. για αυτή τη μορφή εγκλήματος που δημοσιεύτηκε πρόσφατα.

Δίνουμε έμφαση στα θύματα και στις ευάλωτες στη θυματοποίηση ομάδες και ανθρώπους. Η προστασία των θυμάτων βρίσκεται στην καρδιά της στρατηγικής και επιχειρησιακής μας λειτουργίας.

Επενδύουμε στην διυπηρεσιακή και στη διασυνοριακή συνεργασία για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων.

Δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στην ειδική διαχείριση και στην υποστήριξη των ανηλίκων θυμάτων.

Η εμπορία ανθρώπων είναι μορφή οργανωμένου εγκλήματος, για αυτό χρειάζεται συνολική αντιμετώπιση από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας.

Οι φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα πρέπει να δημιουργήσουμε μία αλυσίδα προστασίας, για να εντοπίσουμε τα θύματα και να οδηγήσουμε τους εγκληματίες στη δικαιοσύνη.

Με τη Στρατηγική, δεσμευόμαστε σε αυτή την κατεύθυνση.

Μιχάλης Χρυσοχοΐδης
Υπουργός Προστασίας του Πολίτη

Ιούλιος 2021

1. Το Έγκλημα της Εμπορίας Ανθρώπων

Η εμπορία ανθρώπων, σε όλες τις εκφάνσεις της, είναι η σύγχρονη μορφή δουλείας. Μία σοβαρή μορφή εγκλήματος που στερεί από τα θύματα την αξιοπρέπεια, την ελευθερία και τα θεμελιώδη δικαιώματά τους. Λαμβάνει πολλές διαφορετικές μορφές, αναλόγως με την κάθε φορά επικρατούσα ζήτηση, και εξελίσσεται σε συνάρτηση με τις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές περιστάσεις. Στόχος εμπορίας γίνονται γυναίκες και άνδρες, κορίτσια και αγόρια ευρισκόμενα σε ευάλωτη θέση. Πρόκειται για μία διεθνική μορφή εγκλήματος, η οποία συμβαίνει σε κάθε χώρα και ήπειρο. Η Παγκόσμια Βάση Δεδομένων για την Εμπορία Ανθρώπων υπολογίζει πως στην αλυσίδα του φαινομένου εμπλέκονται 164 χώρες και άνθρωποι 175 διαφορετικών εθνικοτήτων. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μεταξύ 2017 και 2018, υπήρχαν πάνω από 14.000 καταγεγραμμένα θύματα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹, με τον πραγματικό αριθμό να υπολογίζεται σημαντικά υψηλότερος, καθώς πολλά θύματα δεν καταγράφονται. Σχεδόν τα τρία τέταρτα (72%) όλων των θυμάτων στην ΕΕ και το 92% των θυμάτων εμπορίας για σεξουαλική εκμετάλλευση είναι γυναίκες και κορίτσια. Σχεδόν το ένα τέταρτο όλων των θυμάτων εμπορίας είναι παιδιά².

Σύμφωνα με το Συμπληρωματικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος ως εμπορία ανθρώπων ορίζεται:

«Η στρατολόγηση, μεταφορά, υπόθαλψη ή υποδοχή προσώπων, που γίνεται με απειλή ή άσκηση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, με απαγωγή, απάτη ή κατάχρηση εξουσίας ή εκμετάλλευση ιδιαίτερα ευάλωτης θέσης ή με προσφορά ή πρόσληψη χρημάτων ή προνομίων, με σκοπό την επίτευξη συναίνεσης αυτών των προσώπων στον έλεγχό τους από άλλο πρόσωπο, για λόγους εκμετάλλευσης. Στον όρο εκμετάλλευση περιλαμβάνεται τουλάχιστον η εκμετάλλευση της πορνείας, άλλων ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, η αναγκαστική εργασία ή παροχή υπηρεσιών, η δουλεία και οι παρεμφερείς πρακτικές, καθώς και η αφαίρεση οργάνων»³.

Από τον προαναφερόμενο ορισμό προκύπτει με σαφήνεια ότι, για να προσδιοριστεί μια εγκληματική πράξη ως εμπορία ανθρώπων, θα πρέπει να συντρέχουν τρία θεμελιώδη στοιχεία:

¹ COM(2021)171 Communication from the Commission to the European parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the EU Strategy on Combating Trafficking in Human Beings 2021- 2025.

² COM(2021)171 Communication from the Commission to the European parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the EU Strategy on Combating Trafficking in Human Beings 2021- 2025, p:12.

³ Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις, γνωστή και ως Σύμβαση του Παλέρμο (2000) κυρώθηκε και εφαρμόζεται στην Ελλάδα με το Νόμος 3875/2010.

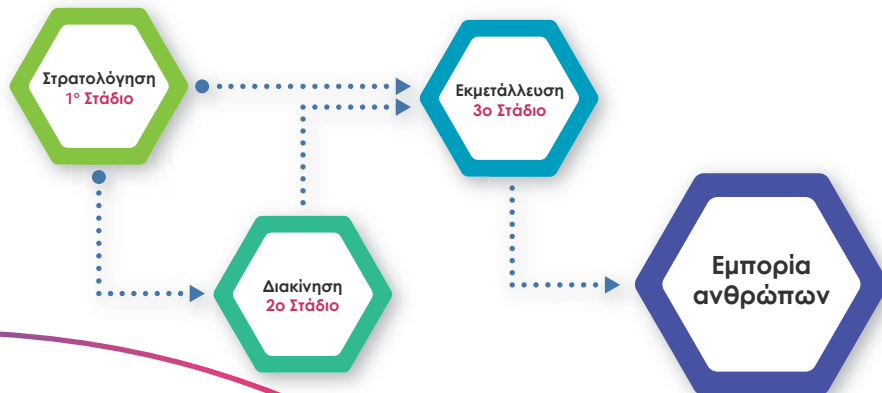
α) πράξη (στρατολόγηση, μεταφορά, υπόθαλψη ή υποδοχή προσώπων),

β) μέσον (η πράξη να γίνεται με ένα μέσον - απειλή ή άσκηση βίας ή άλλων μορφών εξαναγκασμού, με απαγωγή, απάτη ή κατάχρηση εξουσίας ή εκμετάλλευση ιδιαίτερα ευάλωτης θέσης ή με προσφορά ή πρόσληψη χρημάτων ή προνομίων),

γ) σκοπός (για λόγους εκμετάλλευσης - στην εκμετάλλευση περιλαμβάνεται τουλάχιστον η εκμετάλλευση της πορνείας άλλων ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, η αναγκαστική εργασία ή παροχή υπηρεσιών κ.λπ.).

Η στρατολόγηση ενός παιδιού με σκοπό την εκμετάλλευση, θεωρείται εμπορία ανθρώπων ακόμα και όταν εκλείπει το δεύτερο θεμελιώδες στοιχείο (το μέσον).

Η εμπορία ανθρώπων, εννοιολογικά προσεγγίσιμη, είναι ένα φαινόμενο το οποίο εκτυλίσσεται σε τρία, διαδοχικά τις περισσότερες φορές, στάδια:

Παράγοντες στις Χώρες Προέλευσης που Ωθούν στην Εμπορία Ανθρώπων

- Άγνοια του φαινομένου και των κινδύνων της εμπορίας ανθρώπων.
- Υψηλή ανεργία.
- Έλλειψη ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας.
- Χαμηλό βιοτικό επίπεδο.
- Οικογενειακά προβλήματα.
- Ευαλωτότητα των πιθανών θυμάτων.
- Έλλειψη ενημέρωσης σχετικά με το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων.
- Προσπάθεια διαφυγής από εμπόλεμες ζώνες

2. Η Εμπορία Ανθρώπων στην Ελλάδα

Από την ανάλυση των υποθέσεων που διερεύνησαν οι Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, προκύπτει ότι η κυρίαρχη μορφή εμπορίας ανθρώπων στη χώρα μας είναι η γενετήσια εκμετάλλευση, έπεται η εκμετάλλευση της εργασίας και της επαιτείας και, τέλος, η στρατολόγηση, διακίνηση με σκοπό την αφαίρεση οργάνων, την τέλεση εξαναγκαστικού γάμου και την εκμετάλλευση για την τέλεση εγκληματικών πράξεων.

Βασικότερο τρόπο δράσης (*modus operandi*) στις υποθέσεις γενετήσιας εκμετάλλευσης, αποτέλεσε η εκμετάλλευση της ευαλωτότητας των θυμάτων. Οι δράστες προσέγγιζαν άτομα τα οποία βρίσκονταν σε ευάλωτη θέση (χωρίς πρόσβαση στην αγορά εργασίας, οικογενειακά προβλήματα, άτομα τα οποία βρίσκονταν στις μεταναστευτικές ροές κ.λπ.) και με ψευδείς υποσχέσεις (αναφορικά με το είδος της εργασίας, τις απολαβές και τις συνθήκες εργασίας) αποσπούσαν τη συναίνεσή τους, προκειμένου να τους ακολουθήσουν στη χώρα «εκμετάλλευσης».

Η χρήση του διαδικτύου είχε καθοριστικό ρόλο στις υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Οι δράστες χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αφενός για να στρατολογήσουν θύματα, αφετέρου για την αλίευση πελατών με την προβολή - διαφήμιση των «ερωτικών υπηρεσιών» των θυμάτων.

Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί των θυμάτων με χρήση ή/και απειλή βίας, με απειλές κατά μελών οικογενειών τους, με περιορισμό της ελευθερίας της κίνησης, με αφαίρεση των μέσων επικοινωνίας (κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές για να μην έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο κ.λπ.) και των ταξιδιωτικών εγγράφων και τέλος, με τη δημιουργία «δεσμού χρέους» (πλήρωναν οι δράστες για τα θύματα τα εισιτήρια, το ενοίκιο διαμονής κ.λπ., δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό χρέος, το οποίο τα θύματα έπρεπε να αποπληρώσουν).

Η χρήση σωματικής βίας έχει περιοριστεί, καθώς είναι εύκολα ανιχνεύσιμη (εμφανή σημάδια) και μπορεί να αποδείξει ευκολότερα την τέλεση του αδικήματος, ενώ έχει αυξηθεί η ψυχολογική βία ως μέσο ελέγχου των θυμάτων.

Οι περισσότεροι δράστες της εμπορίας ανθρώπων είναι Έλληνες και πολίτες κρατών- μελών της Ε.Ε. Από πλευράς φύλου, περίπου το 70% των δραστών είναι άνδρες. Τα θύματα είναι κυρίως γυναίκες, σε ποσοστό περίπου 80%, ενώ το 50% περίπου των θυμάτων είναι ανήλικοι.

Αξίζει να σημειωθεί πως οι περισσότεροι δράστες συμμετείχαν σε διεθνικές εγκληματικές οργανώσεις. Οι εν λόγω εγκληματικές οργανώσεις παρουσίαζαν όλα τα στοιχεία εκείνα που τις καθιστούσαν διεθνικές. Δομή και καταμερισμό ρόλων, όσον αφορά τη διάρθρωση (ποιοτικό στοιχείο), περισσότερα από τρία μέλη (ποσοτικό στοιχείο) και δραστηριοποίηση σε βάθος χρόνου (χρονικό στοιχείο).

Επιπλέον, τα μέλη τους ήταν τόσο ημεδαποί όσο και αλλοδαποί που δραστηριοποιούνταν στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, γεγονός που καταδεικνύει τη διεθνική τους διάσταση.

Επιπλέον, τα μέλη τους ήταν τόσο ημεδαποί όσο και αλλοδαποί που δραστηριοποιούνταν στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, γεγονός που καταδεικνύει τη διεθνική τους διάσταση.

Η εκμετάλλευση λαμβάνει κυρίως χώρα:

- με πραγματοποίηση ερωτικών ραντεβού,
- σε παράνομους οίκους ανοχής,
- στο δρόμο, ως πεζοδρομιακή πορνεία,
- σε κέντρα διασκέδαση με τη μορφή «strip show»,
- σε χώρους με το πρόσχημα παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ),
- σε αγροτικές περιοχές όπου παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση αλλοδαπών εργατών.

3. Εκτιμήσεις- Μελλοντικές Προκλήσεις

- Το εγκληματικό φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων θα εξακολουθήσει να αποτελεί υπαρκτή απειλή για την Ελλάδα.
- Επικρατούσα μορφή θα εξακολουθήσει να είναι η γενετήσια εκμετάλλευση.
- Άλλες μορφές εκμετάλλευσης που θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν είναι η εργασιακή και η επαιτεία.
- Θα εξακολουθήσει να υπάρχει εθνική ομοιογένεια, όσον αφορά τους αλλοδαπούς δράστες των εγκληματικών οργανώσεων και άμεση συνεργασία με Έλληνες υπηκόους.
- Η χρήση του Διαδικτύου ως μέσο αλίευσης-εκμετάλλευσης θυμάτων και ανεύρεσης πελατών, εκτιμάται ότι θα ενισχυθεί από τα μέλη των ομάδων αυτών.
- Θα εξακολουθήσει ο ενδοευρωπαϊκός χαρακτήρας υποθέσεων, θυμάτων, δραστών, με βασικότερες χώρες προέλευσης των θυμάτων αυτές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

4. Νομικό Πλαίσιο

Η ελληνική νομοθεσία έχει εναρμονιστεί τόσο με ευρωπαϊκές όσο και με διεθνείς νομοθετικές πρωτοβουλίες, αναφορικά με τον προσδιορισμό της εμπορίας ανθρώπων (σε όλες τις εκφάνσεις της), την παροχή αρωγής - προστασίας στα θύματα αλλά και την τιμωρία των δραστών. Ειδικότερα περιλαμβάνει διαχρονικά τα εξής νομοθετήματα:

Ν. 3064/2002 (Α΄ 248) «Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλικών και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις».

Π.Δ. 233/2003 (Α΄ 204) «Προστασία και αρωγή κατά το άρθρο 12 του ν. 3064/2002 στα θύματα των εγκλημάτων των άρθρων 323, 323 Α, 323 Β, 348Α, 349, 351 και 351 Α του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 87 παράγραφοι 5 και 6 και 88 του ν. 3386/2005», όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις».

Ν. 3386/2005 (Α΄ 212) «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια», όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του ν. 4251/2014 (ΦΕΚ 80 Α΄) «Κώδικας μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης».

Ν. 3875/2010 (Α΄ 158) «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις».

Ν. 4198/2013 (Α΄ 215) «Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις».

Ν. 4216/2013 (Α΄ 266) «Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων».

Άρθρο 323Α ΠΚ «Εμπορία Ανθρώπων».

Υπ΄ αριθ. 30840 από 29-06-2016 ΚΥΑ «Σύσταση και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων» (Β΄ 3003).

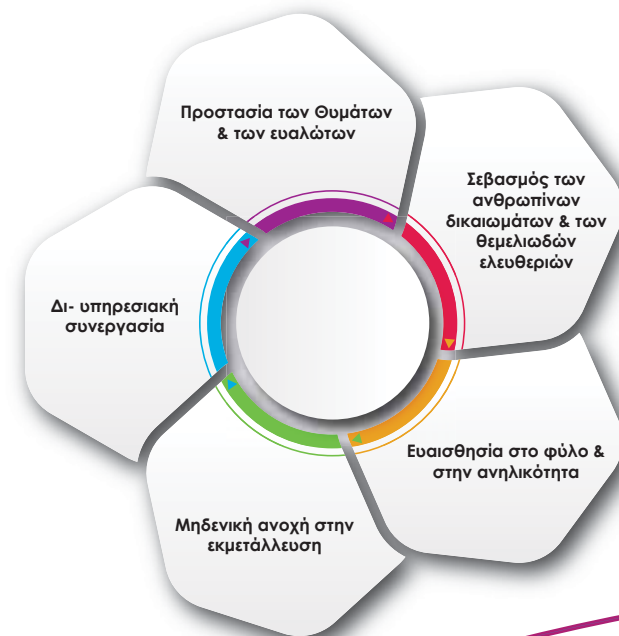
5. Η Στρατηγική 2021- 2025

Η Στρατηγική για την αντιμετώπιση της Εμπορίας Ανθρώπων για την περίοδο 2021- 2025 εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη να ενισχύσει το αίσθημα ασφάλειας και το επίπεδο προστασίας της καθημερινής ζωής, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, της οικογένειας και κυρίως των πιο ευάλωτων ανθρώπων και ομάδων. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων αποτελεί βασική προτεραιότητα του «Προγράμματος αντεγκληματικής πολιτικής 2020-2024» της Ελληνικής Αστυνομίας, ενώ στο Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Ελληνικής Αστυνομίας», η εξάλειψη της στρατολόγησης-διακίνησης ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση, αποτελεί στόχο στη «Στρατηγική Προτεραιότητα 2» για την καταπολέμηση του σοβαρού & οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

Η όλη φιλοσοφία της προσέγγισης του Υπουργείου, όπως έχει αποτυπωθεί και στη Λευκή Βίβλο για την Προστασία του Πολίτη, είναι θυματοκεντρική, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στην έγκαιρη αναγνώριση των θυμάτων, στην πρόληψη της δευτερογενούς θυματοποίησης και στην προστασία των ευάλωτων ομάδων από την απειλή της εμπορίας.

Οι προβλέψεις της Στρατηγικής είναι εναρμονισμένες με το πλαίσιο και τις αρχές των διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, με την Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της και με τους άξονες της νέας Στρατηγικής της Ε.Ε. για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων 2021- 2025. Κρίσιμη παράμετρος της Στρατηγικής είναι η διυπηρεσιακή και η διασυνοριακή διάσταση των δράσεων. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην αντιμετώπιση των δραστηριοτήτων της εμπορίας ανθρώπων στο διαδίκτυο.

5.1. Βασικές Αξίες

5.2. Στόχοι της Στρατηγικής

- 1.** Ο καλύτερος συντονισμός και η ενίσχυση της επιχειρησιακής ανταπόκρισης της Ελληνικής Αστυνομίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.
- 2.** Η έγκαιρη αναγνώριση και η προστασία των θυμάτων, με έμφαση στην αποτροπή της δευτερογενούς θυματοποίησης και στην προστασία των ανηλίκων και κυρίως αυτών που προέρχονται από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- 3.** Η πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων και η προστασία των ευάλωτων ομάδων από την πιθανή θυματοποίησή τους.
- 4.** Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των οργανωμένων κυκλωμάτων εμπορίας ανθρώπων.
- 5.** Η ενδυνάμωση της διυπηρεσιακής συνεργασίας.
- 6.** Η ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας για την αντιμετώπιση των υποθέσεων στις οποίες εμπλέκονται διεθνικές εγκληματικές ομάδες.

5.3. Πυλώνες Ανάπτυξης

5.3.1. Πρόληψη

Αναγνώριση και αντιμετώπιση των αιτιών και των παραγόντων που οδηγούν στην εμπορία ανθρώπων. Ενθάρρυνση και υποστήριξη δράσεων απεμπλοκής θυμάτων και πρόληψη δευτερογενούς θυματοποίησης. Δημιουργία δικτύων επικοινωνίας, ανάμεσα στους αρμόδιους δημόσιους φορείς, του φορείς της τοπικής αυτοδιοίκηση και τους φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων για την προώθηση της διυπηρεσιακής συνεργασίας. Ενεργοποίηση της κοινωνίας και των πολιτών για την καταγγελία περιστατικών εμπορίας ανθρώπων και την έγκαιρη αναγνώριση των θυμάτων. Προώθηση επικοινωνιακών δράσεων για την ενημέρωση για το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων και τους κινδύνους που υπάρχουν για τα πιθανά θύματα.

- Ενίσχυση της γνώσης για την εξέλιξη, τις τάσεις και τις προκλήσεις από την εμπορία ανθρώπων, σε συνεργασία με επιστημονικούς και ερευνητικούς φορείς.
- Δημιουργία βάσης ενδείξεων ανά είδος εκμετάλλευσης, όπως αυτές προκύπτουν από την ανάλυση σχετικών υποθέσεων, που Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας έχουν διερευνήσει και από σχετικές εκθέσεις διεθνών και ευρωπαϊκών Οργανισμών.

- Ενίσχυση της συνεργασίας με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, με στόχο την ανάπτυξη πρωτοβουλιών πρόληψης σε τοπικό επίπεδο. Μεταξύ των άλλων, θα ενσωματωθεί η πρόληψη εμπορίας ανθρώπων στις πολιτικές και δράσεις ένταξης, ενσωμάτωσης και αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού, θα αναβαθμιστεί ο ρόλος της Δημοτικής Αστυνομίας και η συμμετοχή της σε δράσεις Κοινοτικής Αστυνόμευσης και θα ενεργοποιηθούν τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Παραβατικότητας.
- Δημιουργία Ενδείξεων για την έγκαιρη αναγνώριση θυμάτων και πιθανών θυμάτων από τους επαγγελματίες του χώρου της Υγείας και του προσωπικού των Κοινωνικών Υπηρεσιών. Οι επαγγελματίες του τομέα της υγείας και το προσωπικό των κοινωνικών υπηρεσιών έρχεται σε καθημερινή επαφή με τις ευάλωτες ομάδες. Είναι σημαντικό να ενισχυθούν με ειδικές ενδείξεις αναγνώρισης θυματοποίησης και εκπαιδεύσεις, αλλά και με μεθοδολογίες εκτίμησης ευαλωτότητας και επικινδυνότητας, ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν έγκαιρα τα πρόωρα σημάδια θυματοποίησης.
- Ενδυνάμωση των ικανοτήτων των πρώτων ανταποκριτών, μέσω συνεχούς κατάρτισης και περαιτέρω εξειδίκευσής τους. Σχεδιασμός και υλοποίηση ειδικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους πρώτους ανταποκριτές, κυρίως των υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας. Μέσω αυτών των προγραμμάτων οι επαγγελματίες θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να εντοπίζουν ενδείξεις θυματοποίησης σε πρώιμο στάδιο.

- Ενίσχυση της συνεργασίας με την Επιθεώρηση Εργασίας και τους αρμόδιους κοινωνικούς φορείς για τη διενέργεια συντονισμένων επιθεωρήσεων σε περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου για τον εντοπισμό πιθανών θυμάτων και των εκμεταλλευτών τους, καθώς και για την καταπολέμηση της εργασιακής εκμετάλλευσης (π.χ αδήλωτη εργασία).
- Διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους της εμπορίας ανθρώπων με τη συνεργασία αρμόδιων δημόσιων φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.
- Προώθηση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης για τους επαγγελματίες πρώτης γραμμής σε τομείς και σε περιβάλλοντα υψηλού κινδύνου όπου γίνεται εκμετάλλευση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.
- Συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις πρόληψης συναρμόδιων Φορέων και Υπηρεσιών: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ.), Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ο.Π.Ι.Φ.) κ.ά.
- Εφαρμογή «popups» σε site και ιστοσελίδες, οι οποίες παρουσιάζουν ζητήματα σχετιζόμενα με το σεξ. Οι ιστοσελίδες θα πρέπει να ενημερώνουν- ευαισθητοποιούν για τους κινδύνους από την εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.
- Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, κυρίως στους τομείς υψηλής επικινδυνότητας για πιθανή θυματοποίηση εργαζομένων.

5.3.2. Αντιμετώπιση

Η διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση αποτελεί, κυρίως, μορφή διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, η αποτελεσματική αντιμετώπιση του οποίου απαιτεί την ολιστική διερεύνηση των υποθέσεων και την καταπολέμηση των οργανωμένων εγκληματικών δικτύων, μέσω της υλοποίησης και ειδικών αστυνομικών επιχειρήσεων. Η ανταλλαγή πληροφοριών μέσω των ευρωπαϊκών και διεθνών ασφαλών καναλιών και η αξιοποίηση όλων των διαύλων διεθνούς και μη αστυνομικής συνεργασίας είναι συστατικά στοιχεία της αποτελεσματικής δίωξης των κυκλωμάτων των διακινητών.

Η διαδικασία αντίδρασης της Αστυνομίας:

- Ενίσχυση με προσωπικό, μέσα και εκπαιδεύσεις των Ομάδων Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων (Anti-trafficking) της Ελληνικής Αστυνομίας. Η Ελληνική Αστυνομία διαθέτει δεκατέσσερις Ομάδες Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων σε όλη την Ελλάδα.
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ εθνικών, τοπικών και περιφερειακών αρχών και δήμων σχετικά με την εμπορία ανθρώπων, τα συναφή εγκλήματα και τα εγκληματικά δίκτυα.
- Αξιοποίηση των διαύλων διεθνούς αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας (EUROPOL, INTERPOL, SELEC, EUROJUST κ.λπ.) για άμεση και στοχευμένη ανταλλαγή πληροφοριών.
- Συμμετοχή - συνεισφορά στο Έργο Ανάλυσης «AP Phoenix» (εμπορία ανθρώπων), του Αναλυτικού Φακέλου Εργασίας για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα της Ευροπόλ.
- Ενίσχυση της διμερούς αστυνομικής συνεργασίας με τρίτες χώρες. Κυρίως με τις χώρες προέλευσης των θυμάτων εμπορίας που βρίσκονται στην Ελλάδα, μέσω και της ενεργοποίησης των αστυνομικών συνδέσμων των χωρών αυτών στην Ελλάδα ή των αντίστοιχων συνδέσμων στις διπλωματικές αρχές της Ελλάδας στις χώρες ενδιαφέροντος.

- Ενίσχυση της συνεργασίας με αρμόδιους οργανισμούς και υπηρεσίες σε επίπεδο Ε.Ε. και Συμβουλίου της Ευρώπης (Europol, Eurojust, Cerpol, Frontex, GRETA) με στόχο την διοργάνωση εκπαιδεύσεων προσωπικού για την αναγνώριση θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και παροχή κατάλληλης βοήθειας αλλά και για την ενίσχυση του εντοπισμού διαδικτυακού περιεχομένου που χρησιμοποιείται από τους διακινητές.
- Εκπαίδευση του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας σχετικά με : α) τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών, β) τον έγκαιρο εντοπισμό των θυμάτων, γ) την παραπομπή τους για να λάβουν περαιτέρω υποστήριξη και προστασία, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες τους και τις μορφές εκμετάλλευσης στις οποίες έχουν υποβληθεί, δ) τη διαχείριση θυμάτων και ειδικότερα παιδιών και ε) τη διευκόλυνση της επανένταξης των θυμάτων.
- Ειδική διαχείριση των υποθέσεων που εμπλέκονται ανήλικα θύματα. Οι υποθέσεις αυτές να αναλαμβάνονται από καταρτισμένους υπαλλήλους οι οποίοι είναι καταλλήλως εκπαιδευμένοι σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τις ανάγκες προστασίας τους κατά τη διάρκεια ποινικών διαδικασιών. Είναι ιδιαίτερως σημαντική η παρουσία παιδοψυχολόγου εξειδικευμένου στη δικαστική ψυχολογία σε όλη τη διάρκεια της διερεύνησης της υπόθεσης και της επαφής με το θύμα.
- Ενίσχυση της διεθνούς και εθνικής συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων φορέων, για σχεδιασμό και την ανάπτυξη επιχειρησιακών δράσεων. Ειδικότερα, πλήρης αξιοποίηση επιχειρησιακών συνεργασιών, όπως οι κοινές ομάδες έρευνας, με την υποστήριξη της Europol και στο πλαίσιο του EMPACT.

- Συστηματική αξιοποίηση χρηματοοικονομικών ερευνών από τις αρχές επιβολής του νόμου, καθώς και ανάπτυξη και εφαρμογή ενός ισχυρού πλαισίου για τον εντοπισμό, την κατάσχεση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης.
- Αναβάθμιση των δυνατοτήτων του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας για την αντιμετώπιση της δραστηριότητας των εγκληματικών ομάδων των διακινητών στο διαδίκτυο. Χρήση ειδικών τεχνολογικών εργαλείων για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της δραστηριότητας των εγκληματικών ομάδων στο διαδίκτυο. Αξιοποίηση ψηφιακών πειστηρίων για την αποτελεσματικότερη δίωξη των εγκληματιών.
- Συνεργασία με συναρμόδιες αρχές και υπηρεσίες και με ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών διαδικτύου για τον εντοπισμό και την αφαίρεση περιεχομένου που σχετίζεται με την σεξουαλική εκμετάλλευση και την εμπορία ανθρώπων.
- Ενδυνάμωση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ δικαστικών, εισαγγελικών, δικτυικών αρχών και λοιπών συναρμοδίων φορέων. Η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα και με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο, προς εξασφάλιση των κατάλληλων νομικών εργαλείων και η πλήρης αξιοποίησή της, θα ενισχύσει τις Αρχές για την καλύτερη διαχείριση υποθέσεων και την αποφυγή περαιτέρω θυματοποίησης.

5.3.3. Προστασία

Η παροχή αρωγής και προστασίας αποτελεί βασικό σημείο αναφοράς τόσο διεθνών - ευρωπαϊκών νομικών κειμένων όσο και της εθνικής κείμενης νομοθεσίας. Προς την κατεύθυνση αυτή η ορθή παραπομπή, από τις επιληφθείσες αστυνομικές Υπηρεσίες, των πιθανών θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, αποτελεί βαρύνουσα σημασίας ενέργεια, καθώς συμβάλλει σημαντικά όχι μόνον στην εμπέδωση της εμπιστοσύνης του θύματος προς τις διωκτικές αρχές αλλά και περαιτέρω στην κοινωνική τους επανένταξη. Επιπρόσθετα, η προστασία ευάλωτων ομάδων και ανθρώπων, κυρίως σε τομείς όπου υπάρχει υψηλή επικινδυνότητα για πιθανή θυματοποίηση είναι ιδιαίτερος σημαντική.

- **Συνεισφορά στον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς (ΕΜΑ) θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.**
- **Διευκόλυνση άμεσης παροχής στέγης και σίτισης σε θύματα εμπορίας ανθρώπων.** Με τη συμπαράσταση αρμόδιων φορέων τα θύματα εμπορίας ανθρώπων θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ένα κατάλληλο και ασφαλές κατάλυμα που θα τους επιτρέπει να διαφεύγουν από τους διακινητές και να είναι προσαρμοσμένος στις ιδιαίτερες ανάγκες και περιστάσεις τους.
- **Βελτίωση των ειδικών σχεδιασμένων και προσαρμοσμένων χώρων για την εξέταση μαρτύρων.**
- **Ειδικές προβλέψεις στα σχέδια δράσης και στις στρατηγικές για την πρόληψη της βίας και την προστασία από πιθανή θυματοποίηση από την εμπορία ανθρώπων.**

- **Σχεδιασμός και υλοποίηση ειδικών πρωτοκόλλων προστασίας ευάλωτων ομάδων και ανθρώπων από πιθανή εκμετάλλευση.**
- **Αλλαγή του Ν. 2734/1999 «Εκδιδόμενα με Αμοιβή Πρόσωπα».** Προετοιμασία ενός συγχρόνου νομικού πλαισίου το οποίο λαμβάνει υπόψη την υψηλή επικινδυνότητα πιθανής θυματοποίησης των εργαζομένων στο σεξ. Εισαγωγή ειδικών διαδικασιών και ρητρών προστασίας από πιθανή εκμετάλλευση και την εμπορία ανθρώπων.

6. Επικαιροποίηση

Η Στρατηγική θα επικαιροποιείται σε χρονικό διάστημα έως και πέντε ετών. Η διαδικασία επικαιροποίησης θα ενσωματώνει τις νέες τάσεις και προκλήσεις στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων, αλλά και τις γενικότερες συνθήκες σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο που επηρεάζουν την εξέλιξη της απειλής για την Ελλάδα. Παράλληλα, θα ενσωματώνει τις αλλαγές σε επίπεδο Ε.Ε., τις νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες και την εξέλιξη της συνολικής πολιτικής για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα, όπως αυτή καθορίζεται από το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων και τα συναρμόδια Υπουργεία. Σε αντιστοιχία με τη Στρατηγική, θα επικαιροποιούνται και τα επιχειρησιακά σχέδια και ο προγραμματισμός της Ελληνικής Αστυνομίας.